

4511.47
С - 30

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ
ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

СЕМБРАТ СЕРГІЙ ВАСИЛЬОВИЧ

УДК 796.011.3

**ІГРОВЕ СПРЯМУВАННЯ ФІЗИЧНОЇ
ПІДГОТОВКИ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО
ШКІЛЬНОГО ВІКУ**

24.00.02 – Фізична культура,
фізичне виховання різних груп населення

АВТОРЕФЕРАТ

дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата наук з фізичного виховання і спорту

ЛЬВІВ – 2003

Дисертацією є рукопис.
Робота виконана в Переяслав-Хмельницькому державному педагогічному університеті імені Григорія Сковороди Міністерства освіти і науки України.

Науковий керівник: доктор педагогічних наук, професор
Волков Леонід Вікторович,
Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди, професор кафедри теорії та методики фізичного виховання

Офіційні опоненти: доктор педагогічних наук, професор
Шиян Богдан Михайлович,
Тернопільський державний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, завідувач кафедри теоретичних основ і методики фізичного виховання;

кандидат педагогічних наук, професор
Козлова Клавдія Пилипівна,
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, професор кафедри теорії та методики фізичного виховання.

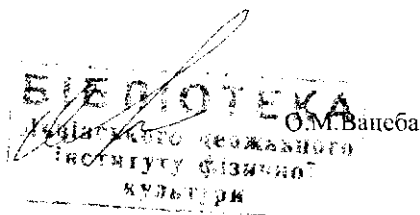
Провідна установа: Національний педагогічний університет імені Михайла Драгоманова, кафедра теорії та методики фізичного виховання і спорту, Міністерство освіти і науки України, Київ.

Захист відбудеться 30 жовтня 2003 року о 16 годині 30 хвилин під час засідання спеціалізованої вченої ради К⁰35.829.01 Львівського державного інституту фізичної культури за адресою: 79000, м. Львів, вул. Т.Костюшка, 11.

З дисертацією можна ознайомитися у бібліотеці Львівського державного інституту фізичної культури (79000, м. Львів, вул. Т.Костюшка, 11).

Автореферат розіслано 29 вересня 2003 року.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність. У системі фізичного виховання дітей шкільного віку особливе місце посідає фізична підготовка. Рівень розвитку її компонентів – сили, швидкості, витривалості, гнучкості, на думку більшості дослідників (В.Г.Ареф'єв, Г.А.Севака, 2001; О.А.Бірюковича, 1978; А.А.Гужаловського, 1979; В.А.Леонова, 1991; Л.П.Сергієнко, 2001), позитивно впливає на фізичне і психічне здоров'я молоді.

Значну увагу в дослідженнях різних авторів приділено змісту і структурі фізичної підготовки дітей молодшого шкільного віку, її спрямованості та організації (О.Д.Дубогай, 1991; В.М.Качашкин, 1978; О.С.Куц, 2001; Г.В.Петровська, 1989 та інші).

Проте, як зазначають Е.С.Вільчковський, Л.В.Волков, К.П.Козлова, Т.Ю.Круцевич, О.С.Куц, Б.М.Шнян та інші, нові соціальні, економічні та екологічні умови, які виникли за останній час в Україні, потребують вивчення цілої системи педагогічних впливів і методичних положень, які б забезпечували підвищення працездатності та поліпшення здоров'я дітей.

Більшість авторів стверджує, що у фізичній підготовці дітей на сучасному етапі не враховуються нові наукові положення, а розроблена і рекомендована для впровадження в практику система оцінки розвитку фізичних здібностей не сприяє їх корекції та реалізації виховних і оздоровчих завдань у процесі занять фізичною культурою, які висунуті такими державними документами, як Закон України "Про фізичну культуру і спорт" (1993), Цільова комплексна програма "Фізичне виховання – здоров'я нації" (1998), Концепція фізичного виховання у системі освіти України (1997).

Проте питання, пов'язані з комплексним вихованням фізичних здібностей, які є основою підвищення рівня фізичного та психологічного здоров'я дітей молодшого шкільного віку, не знайшли свого наукового обґрунтування, що значною мірою гальмує підвищення ефективності фізичного виховання молодших школярів.

Отже, актуальність дослідження зумовлена, з одного боку, потребою спрямувати фізичне виховання молоді на досягнення оздоровчих цілей, а з іншого – недосконалістю методики комплексного розвитку фізичних здібностей, який є передумовою міцного здоров'я дітей молодшого шкільного віку.

Викладене актуалізує вибір теми дисертаційного дослідження – "Ігрове спрямування фізичної підготовки дітей молодшого шкільного віку".

Зв'язок з науковими програмами, планами, темами. Дослідження проведені в напрямі реалізації розділів з Державною програмою розвитку фізичної культури і спорту в Україні, Цільової комплексної програми "Фізичне виховання – здоров'я нації": "Науково-методичне

забезпечення". "Розробка програм фізкультурно-оздоровчих занять для різних груп населення".

Дисертаційну роботу виконано згідно з Зведеного плану на 2001 - 2005 рр. Державного комітету молодіжної політики, спорту і туризму України за темою 2.1.3. "Управління руховою активністю людини" (0196U021118). Автору належить наукове обґрунтування технології вибіркового та комплексного планування засобів виховання фізичних здібностей у процесі фізичної підготовки дітей молодшого шкільного віку.

Об'єкт дослідження – фізичне виховання дітей молодшого шкільного віку.

Предмет дослідження – ігрове спрямування фізичної підготовки дітей молодшого шкільного віку.

Мета дослідження – розробити зміст фізичної підготовки дітей молодшого шкільного віку.

Завдання дослідження:

1. З'ясувати стан дослідження проблеми ігрового спрямування фізичної підготовки дітей молодшого шкільного віку в педагогічній теорії та практиці фізичного виховання.
2. Виявити вікові особливості формування структури фізичної підготовленості та розвитку основних її компонентів у дівчаток і хлопчиків 6-9-річного віку.
3. Розробити педагогічні умови комплексної ігрової організації фізичної підготовки дітей молодшого шкільного віку та експериментально перевірити їхню ефективність.
4. Розробити диференційовані таблиці індивідуальної оцінки фізичних можливостей дітей молодшого шкільного віку.

Методи дослідження. У проведених дослідженнях були використані такі методи: теоретичний аналіз та узагальнення даних передової педагогічної практики; педагогічний експеримент; педагогічне тестування та педагогічне спостереження; метод математичної статистики.

Наукова новизна одержаних результатів:

- теоретично обґрунтована технологія вибіркового та комплексного планування засобів виховання фізичних здібностей у процесі фізичної підготовки дітей молодшого шкільного віку;
- отримані дані про вплив та роль біологічного і педагогічного чинників у формуванні вікової структури фізичної підготовленості дітей 6-9 років;
- виявлено, що інформативність біологічного (фізичний розвиток) та педагогічного (фізичні здібності) чинників, які складають структуру фізичної підготовленості, змінюється з віком на користь педагогічного чинника;
- розроблено комплекс педагогічних умов (планування, організація, методика, засоби, контроль) проведення ігрових занять, спрямованих

на підвищення рівня фізичної підготовленості дітей молодшого шкільного віку.

Практичне значення одержаних результатів полягає у науковому обґрунтуванні технології вибіркового і комплексного планування обсягу педагогічного впливу при вихованні фізичних здібностей дітей молодшого шкільного віку; визначенні змісту, форм, методів ігрової організації фізичної підготовки та диференційованої оцінки її ефективності за допомогою розроблених таблиць.

Результати досліджень можуть бути використані у процесі занять з фізичної підготовки дітей молодшого шкільного віку на уроках фізичної культури, у позаурочних заняттях та у заняттях спортивних секцій на етапі початкової спортивної підготовки.

Розроблені таблиці індивідуальної оцінки рівня розвитку фізичних можливостей дозволяють вносити корективи у навчальний процес, спрямований на підвищення рівня ефективності фізичної підготовки дітей молодшого шкільного віку.

Особистий внесок здобувача полягає в теоретичному обґрунтуванні, розробці й апробації засобів, методів та форм організації ігрового спрямування фізичної підготовки дітей молодшого шкільного віку.

Апробація результатів дисертації здійснювалася у процесі проведення педагогічних практик на факультетах фізичного виховання педагогічних університетів (м. Черкаси; м. Переяслав-Хмельницький), на всеукраїнських науково-практичних конференціях “Фізична культура, спорт, та здоров’я нації – нова епоха, нова генерація” (Миколаїв, 2002), VII Міжнародній конференції “Молода спортивна наука України” (Львів, 2003), під час рад факультету фізичного виховання педагогічних університетів (м. Черкаси; м. Переяслав-Хмельницький, 2001-2002), та засіданнях лабораторії фізичного виховання Інституту проблем виховання АПН України (Київ, 2002).

Публікації. Результати досліджень відображені у п’яти опублікованих працях, з яких чотири - у наукових фахових виданнях України. Усі праці одноосібні. Навчальний посібник для студентів педагогічних та фізкультурних ВНЗ.

Структура і обсяг роботи. Дисертація складається зі вступу, п’яти розділів, висновків, списку використаної літератури, 4 додатків. Всього опрацьовано 250 джерел, у тому числі 24 праці зарубіжних авторів. Загальний обсяг дисертаційної роботи складає 190 сторінок друкованого тексту, з яких 152 основного тексту. Робота містить 24 таблиці, 24 рисунка.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність та доцільність дослідження, визначено його предмет, об’єкт, мету і завдання, наукову новизну, з’ясовано теоретичне і практичне значення дослідження.

У першому розділі **“Теоретичні основи вдосконалення системи фізичної підготовки дітей молодшого шкільного віку”** викладено результати аналізу наукової та методичної літератури з проблеми комплексного виховання фізичних здібностей на основі правового спрямування фізичної підготовки дітей молодшого шкільного віку.

Проведений аналіз наукових джерел показав, що на сучасному етапі запропоновані програмно-нормативні основи фізичного виховання дітей і підлітків не відповідають потребам суспільства. Так, програми з фізичної культури для дітей молодшого шкільного віку не дають змоги цілеспрямовано здійснювати виховні та навчальні завдання, їм не притаманне оздоровче спрямування, що не відповідає Закону України “Про фізичну культуру і спорт”.

Аналізуючи теоретичні позиції науковців (Л.В.Волков, 1998; О.Д.Дубогай, 1991; О.С.Куд, В.А.Леонова, 1993; Т.Ю.Круцевич, 1998, В.Шаповала 1998), варто зазначити, що ця проблема є предметом багатьох досліджень, але їх результати здебільшого мають суперечливий характер. Найбільше дискусій ведеться навколо уніфікації педагогічних впливів та форм організації навчальних занять з фізичної культури. Теоретиками та практиками також відзначається, що програми з фізичної культури не враховують клімато-географічних особливостей регіонів України, не відповідають сучасним даним про віковий розвиток школярів. Характерним для системи фізичного виховання школярів є авторитарний підхід до визначення змісту програмно-нормативного забезпечення.

Особливе занепокоєння викликає відсутність методичних положень щодо реалізації принципу оздоровчої спрямованості шляхом цілеспрямованої фізичної підготовки.

Теорією та практикою фізичного виховання (Г.Л.Апанасенко, П.С.Данчук, 1993; О.С.Куд, К.Н.Козьова, 1994; О.Н.Єременко, 1999) також констатується погіршення стану здоров'я і фізичної підготовленості дітей, які проживають на території радіаційного забруднення.

Виявлені суперечності та відсутність інформації про основні педагогічні умови, які забезпечують оптимальне функціонування системи фізичної підготовки дітей молодшого шкільного віку зумовили організацію та проведення цього дослідження.

У другому розділі **“Методи та організація дослідження”** викладено методологічні основи дослідження, якими є структурно-системний підхід, інтеграція педагогічних і медико-біологічних знань та організація дослідження.

Розробка методів фізичної підготовки, спрямованої на комплексне виховання фізичних якостей дітей молодшого шкільного віку, базується на принципах системного підходу, що дозволяє вивчати предмет і його складові компоненти у динамічному взаємозв'язку.

Використовуючи принципи системного підходу, комплексне виховання фізичних якостей дітей молодшого шкільного віку аналізується на основі

єдності і взаємозв'язку двох основних чинників – індивідуального розвитку та засобів, методів і форм педагогічного впливу.

У дослідженнях використано теоретичну концепцію Л.С. Виготського про сенситивні періоди розвитку здібностей дітей та підлітків.

Дослідження проводилося протягом 1998-2002 років чотирма взаємопов'язаними етапами.

Під час *першого етапу* (січень 1998 - вересень 1999) дослідницька робота була спрямована на аналіз літературних джерел, з проблеми, що вивчається.

Отримані результати теоретичних досліджень стали основою для розробки методології та вибору методів вивчення структури фізичної підготовленості дітей, удосконалення її компонентів під час проведення уроків фізичної культури.

Під час *другого етапу* (жовтень 1999 – травень 2000) було проведено констатуючий педагогічний експеримент, у якому брали участь діти 6-9 років, що навчаються у 1-4-х класах загальноосвітніх шкіл м. Переяслав-Хмельницького №№5, 6 у кількості 439 осіб, з яких 216 хлопчиків та 223 дівчинки.

Основне завдання цього етапу полягало у вивченні особливостей стану організму, який забезпечується оптимальною життєдіяльністю всіх його органів та систем.

Особливістю етапу було широке використання методів тестування з наступним кореляційним і факторним аналізами його результатів.

Проведений аналіз дозволив визначити вікові та статеві особливості розвитку фізичних здібностей, функціональні можливості, рівень взаємозв'язків та взаємозалежностей їх показників у структурі фізичної підготовленості дітей 6-9 років.

Цей аналіз дозволив розробити методику спрямованого удосконалення компонентів фізичної підготовки у процесі занять фізичною культурою дітей експериментальних груп.

Третій етап (вересень 2000 – лютий 2001) передбачав проведення формуючого експерименту у відповідності до розробленої педагогічної програми, яка була спрямована на підвищення рівня розвитку фізичних здібностей дітей залежно від особливостей їхнього вікового розвитку. В експерименті брали участь: учні перших класів – 55 дітей; 2-х класів – 56 дітей; 3-х класів – 56 дітей; 4-х класів – 50 дітей.

Під час проведення третього етапу уточнювалися і вносилися корективи у систему педагогічних дій, які були спрямовані на активізацію емоційної та функціональної реакцій дітей, встановлення оптимальних навантажень та відпочинку залежно від віку дітей під час виконання фізичних вправ у процесі спортивно-ігрової організації фізичної підготовки.

Основними методами на цьому етапі були: хронометрія, пульсометрія, педагогічні спостереження.

Під час проведення *четвертого етапу* (вересень 2001 – жовтень 2002) аналізувалися результати формуючого педагогічного експерименту, виявлялися особливості організації фізичної підготовки з дітьми 6-9 років під час уроків фізкультури; оформлялась дисертаційна робота; публікувалися результати досліджень у збірниках наукових праць; впроваджувалися у практику результати дослідження.

У третьому розділі **“Вікова структура фізичної підготовленості дітей молодшого шкільного віку”** викладено результати експериментального дослідження біологічні та педагогічні умови, які впливають на формування структури фізичної підготовленості дітей 6-9 років.

Для вивчення структури фізичної підготовленості дітей молодшого шкільного віку було використано факторний аналіз, який дозволив визначити вплив біологічного (фізичного розвитку) та педагогічного (розвитку фізичних здібностей) чинників на процес вікового формування фізичних можливостей учнів 1-4-х класів.

Виявлено, що структура фізичної підготовленості незалежно від віку та статі визначається чотирма основними чинниками (за винятком структури фізичної підготовленості дівчат 8 років і хлопців 9 років, де ця структура визначається трьома чинниками).

Компоненти, які складають структуру фізичної підготовленості дітей молодшого шкільного віку, фізичний розвиток та фізичні здібності впливають на рівень фізичної підготовленості від 70 до 80% (табл. 1, 2).

Таблиця 1

Факторна структура фізичної підготовленості дітей 6 років

№ п/п	ПОКАЗНИКИ	ДІВЧАТКА				ХЛОПЧИКИ			
		ФАКТОРИ, 73%				ФАКТОРИ, 78%			
		I	II	III	IV	I	II	III	IV
1.	Маса тіла	06*	84	-04	19	13	87	19	03
2.	Довжина тіла	-03	88	-03	-02	-16	89	11	-12
3.	Динамометрія	41	65	12	05	01	61	-02	-60
4.	Біг 30 м	-95	-12	09	-03	84	21	15	35
5.	Біг 300 м	-48	13	79	04	21	17	82	-03
6.	Біг 2х15 м	-85	-01	04	05	82	0	02	11
7.	Вистрибування вгору	65	11	09	41	-10	16	16	-82
8.	Нахил уперед	03	08	-05	92	-13	11	87	02
9.	Стрибок у довжину	39	-10	44	25	-40	-13	-33	-67
10.	Ходьба із замираними очима	36	-26	64	-38	-81	37	12	10
	Сума дисперсій (%)	27,0	20,0	13,0	13,0	23,0	22,0	17,0	16,0

* - нуль та кома унушені.

Так, у 6-річному віці незалежно від статі структура фізичної підготовленості визначається чотирма чинниками, а в головному факторі з

високим коефіцієнтом значення (23%) визначені показники, які характеризують розвиток швидкісних здібностей та силовості. У поєднанні ці показники визначені як чинник швидкісної координації. Не менш важливе значення відводиться й показникам фізичного розвитку, які ввійшли у зміст другого чинника з сумою дисперсій, що становить 22%. У зв'язку з цим другий чинник визначається як чинник фізичного розвитку. При порівнянні структури фізичної підготовленості дітей 6-річного віку виявлено, що на зміст факторів не мають впливу статеві відмінності. У 7-річному віці у структурі фізичної підготовленості спостерігаються зміни як порівняно з попереднім віком, так і щодо статі. Для дівчаток цього віку характерною є наявність у головному та другому факторах показників (29%, 18%), які характеризують швидкість, швидкісно-силові здібності, витривалість та спритність. Цей комплекс показників характеризує всебічність фізичної підготовленості дівчаток і визначається як фактор швидкісно-силової витривалості та спритності, силових здібностей та гнучкості.

Таким чином, для дівчаток цього віку порівняно з попереднім є характерним збільшення значень, які характеризують фізичні здібності.

У хлопчиків на результати фізичної підготовленості значною мірою впливає фізичний розвиток, який потрібно визначити як головний фактор (22%). Окрім цього, високий вплив у цьому факторі мають координаційні здібності.

Таблиця 2

Факторна структура фізичної підготовленості дітей 7 років									
№ п/п	ПОКАЗНИКИ	ДІВЧАТКА				ХЛОПЧИКИ			
		ФАКТОРИ, 74%				ФАКТОРИ, 73%			
		I	II	III	IV	I	II	III	IV
1.	Маса тіла	16	11	-93	01	85	08	-20	-13
2.	Довжина тіла	-33	-46	-67	07	88	-12	0	12
3.	Динамометрія	-02	86	04	-08	29	39	-05	42
4.	Біг 30 м	86	-15	04	09	12	-60	48	42
5.	Біг 300 м	75	04	09	-06	14	-47	72	-20
6.	Біг 2х15 м	70	28	-24	04	-24	15	86	06
7.	Вистрибування вгору	-62	17	-36	-34	05	02	05	90
8.	Пахля уперед	05	-85	06	-23	03	91	06	14
9.	Стрибок у довжину	76	-06	23	19	-40	40	-26	62
10.	Ходьба із замишеними очима	0	09	-03	96	-57	-13	-37	04
	Сума дисперсій (%)	29,0	18,0	16,0	11,0	22,0	18,0	17,0	16,0

На рівень фізичної підготовленості також впливають швидкість і сила, які є найбільш значущі в другому факторі (18%), що дозволяє визначити його як фактор швидкісних та швидкісно-силових здібностей.

У 8-річному віці відбуваються подальші вікові зміни у структурі фізичної підготовленості. Для дівчаток характерним є значне збільшення

впливу показників фізичного розвитку та просторової орієнтації, що визначають основний зміст першого фактора (27%).

Поряд із фізичним розвитком на рівень фізичної підготовленості дівчаток цього віку впливають такі показники, як швидкість, витривалість та швидкісно-силові здібності, які мають найбільшу інформативність у другому факторі (26%), що свідчить про значний вплив спрямованих педагогічних дій поряд із біологічним розвитком.

Варто зауважити, що в дівчаток 8 років порівняно з попереднім віком, структура фізичної підготовленості визначається трьома факторами, а загальна сума дисперсії факторів є найменшою.

У хлопчиків цього віку структура фізичної підготовленості визначається чотирма факторами, а головне місце в першому факторі відводиться системі педагогічних впливів, основним напрямом якої є швидкість, витривалість, спритність та швидкісно-силові здібності. Показники фізичного розвитку маса і довжина тіла характеризуються високою інформативністю у другому факторі (21%), що свідчить про вплив фізичного розвитку на рівень фізичної підготовленості.

Аналіз структури фізичної підготовленості дітей *9-річного* віку дозволяє зробити висновок, що з віком система педагогічних дій має значно більший вплив на рівень фізичної підготовленості.

У дівчаток *9-річного* віку структура фізичної підготовки має чотири фактори, головний фактор (26%) містить такі фізичні здібності, як швидкість, витривалість, спритність та визначається як фактор швидкісної витривалості і спритності. У другому факторі (18%) відмічено взаємозв'язок між такими показниками, як довжина тіла та рухливість у суглобах, що свідчить про активний фізичний розвиток дівчаток *9-річного* віку.

У хлопчиків 9 років спостерігається аналогічна картина, але зі зменшенням кількості факторів до трьох. Так, швидкість та спритність мають найбільшу інформативність у першому факторі (25%), а показники просторової орієнтації і ваги тіла – у другому (23%).

Таким чином, з віком у структурі фізичної підготовленості дітей *9-річного* віку підвищується вплив педагогічного чинника порівняно з біологічним, але і в кожній віковій групі між ними виявлено взаємозв'язок і взаємозалежність.

Отже, проведений аналіз структури фізичної підготовленості дітей 6-9 років свідчить про її динамічність, гетерохронність у розвитку та взаємозв'язок основних її компонентів.

Отримані дані дозволяють стверджувати, що процес удосконалення фізичної підготовленості дітей 6-9 років має динамічний характер, у якому біологічний та педагогічний чинники тісно взаємопов'язані та взаємодіють. Слід також вказати, що вплив біологічного та педагогічного чинників на формування структури фізичної підготовленості змінюється з віком, що є підставою для зміни змісту і спрямованості засобів і методів педагогічного впливу.

У четвертому розділі **“Педагогічні умови організації фізичної підготовки дітей 6-9 років”** викладено результати формуючого експерименту, в якому перевірялась ефективність запропонованих педагогічних умов розвитку фізичних здібностей обстежених нами учнів. Вони передбачали планування педагогічних дій, спрямованих на комплексне та вибіркоче удосконалення фізичної підготовки дітей молодшого шкільного віку, яка базувалась на знаннях вікової динаміки розвитку фізичних здібностей, наявності сенситивних періодів.

При формуванні системи засобів фізичної підготовки дітей молодшого шкільного віку нами використовувались дані про динаміку вікового розвитку сили, швидкості, витривалості, гнучкості та спритності. Крім цього, при аналізі результатів досліджень паралельно використовувалися дані про формування вікової структури фізичної підготовленості та взаємозв'язок основних її компонентів.

Традиційна періодизація вікового розвитку дітей шкільного віку передбачає зміну педагогічних впливів у зв'язку з ростом та формуванням дитячого організму, його біологічним і психологічним розвитком.

Теоретичним підґрунтям розробки вибіркової періодизації педагогічних впливів є концепція Л.С.Виготського, яка ґрунтується на наявності у віковому розвитку здібностей дітей та підлітків сенситивних періодів, чутливих до педагогічного впливу.

Одночасно з першим було використано і другий підхід, який ґрунтується на вивченні не тільки вікової динаміки абсолютних показників, а й темпів (%) щорічних змін у розвитку фізичних здібностей (Л.В.Волков, 1980, 1984).

Використання двох технологічних прийомів, на нашу думку, підвищує надійність та об'єктивність результатів дослідження.

При плануванні засобів виховання *силових здібностей* у дівчаток та хлопчиків молодшого шкільного віку (від 6 до 9 років) ми враховували поступовий характер розвитку цих здібностей з активним періодом у хлопчиків від 6 до 8 років, а у дівчаток - від 8 до 9 років, що було підставою збільшувати кількість вправ силового спрямування в ці періоди.

Збільшення кількості засобів, що сприяють розвитку *швидкісно-силових здібностей*, буде ефективним для дівчаток у період від 8 до 9 років, а для хлопчиків - від 6 до 8 років (рис. 1, 2, 3, 4).

Таким чином, програма з фізичної культури слід передбачати більше педагогічних впливів, спрямованих на розвиток певних здібностей у їхні сенситивні періоди, що підтверджено нашими дослідженнями.

Швидкісні здібності від 6 до 7 років у хлопчиків децю кращі, ніж у дівчаток. У віці від 8 до 9 років змінюється процес природного розвитку: у дівчаток він проходить поступово, а у хлопчиків - із значним зростаючим темпом розвитку.

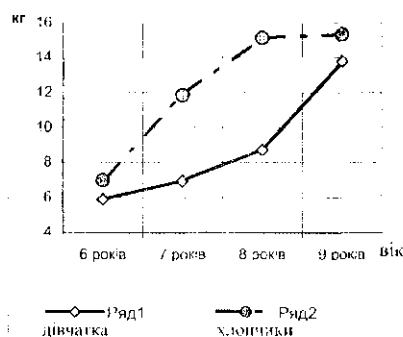

Рис. 1. Вікові особливості розвитку показників сили кисті дівчаток та хлопчиків 6-9 років

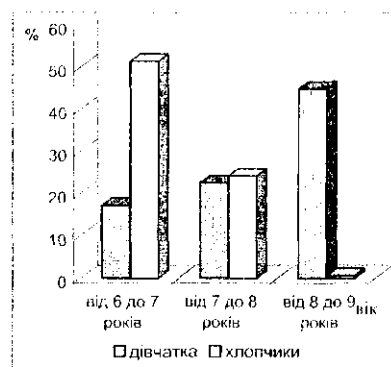

Рис. 2. Вікові темпи щорічного розвитку силових здібностей за показниками сили кисті

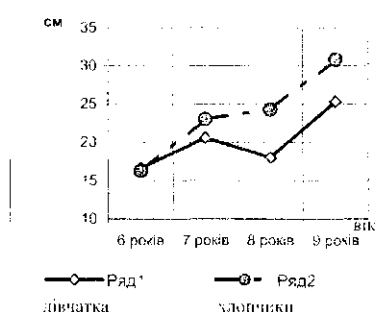

Рис. 3. Вікова динаміка розвитку показників швидкісно-силових здібностей (стрибок угору)

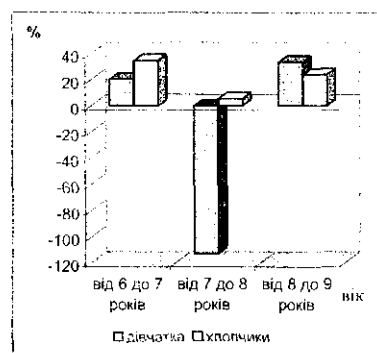

Рис. 4. Вікові темпи щорічного розвитку швидкісно-силових здібностей (стрибок угору)

Отже, протягом усього молодшого шкільного віку необхідно планувати значну кількість вправ, спрямованих на розвиток швидкісних здібностей, із зростанням їх кількості в сенситивний період.

За показниками *витривалості* у віковій динаміці дівчаток і хлопчиків відзначається поступовий розвиток з наявністю сенситивного періоду у віці від 6 до 7 років. У віковому діапазоні від 7 до 8 років у хлопчиків та дівчаток настає стабілізація темпів розвитку, від 8 до 9 років - їх зростання. Ці дані свідчать, що в молодшому шкільному віці слід цілеспрямовано використовувати вправи, що сприяють розвитку витривалості. Розвиток та вдосконалення цієї здібності значною мірою буде визначатися методикою.

яка передбачає виконання вправ із максимальною інтенсивністю за короткий проміжок часу та зі зменшенням інтервалів відпочинку.

При плануванні засобів виховання *гнучкості* потрібно враховувати, що в 6 років темпи її розвитку, а також рухливість у суглобах значно вищі у дівчаток, ніж у хлопчиків. У 7-річному віці показники однакові.

Варто зазначити, що для дівчаток характерним є подіщення показників у розвитку гнучкості протягом трьох років - від 6 до 8 років із наявністю сенситивного періоду у віковому діапазоні від 8 до 9 років. У хлопчиків відмічено два активних періоди розвитку цієї здібності – від 6 до 7 та від 8 до 9 років.

Проведений аналіз дозволяє рекомендувати виконання вправ на гнучкість протягом усього молодшого шкільного віку із зростанням їх кількості в сенситивні періоди.

При вивченні вікової динаміки розвитку *спритності* у дітей молодшого шкільного віку незалежно від статі зафіксовано поступовий розвиток, за винятком вікового періоду у дівчаток від 6 до 7 років. У 8-річному віці у дівчаток спостерігається висока активність у розвитку цієї здібності, а сенситивний період у 7 – 9-річному віці при найвищих темпах розвитку від 7 до 8 років.

Щодо темпів розвитку *просторової орієнтації* потрібно зазначити, що найвищі їх показники характерні як для хлопчиків, так і для дівчаток у віковому діапазоні від 7 до 9 років. При цьому за абсолютними показниками темп розвитку у хлопчиків значно вищий, ніж у дівчаток.

Отже, результати досліджень вікової динаміки розвитку фізичних здібностей дівчаток та хлопчиків молодшого шкільного віку свідчать перш за все про більш високі показники у хлопчиків, гетерохронності у віковому розвитку досліджених здібностей, а також про наявність сенситивних періодів незалежно від статевих відмінностей, що дозволяє визначитися педагогічній практиці як у вибіркового, так і в комплексному плануванні розвитку фізичних здібностей.

Дослідженням обґрунтоване комплексне планування необхідних величин педагогічних дій, вибірково спрямованих на розвиток певної фізичної здібності, при організації фізичної підготовки ігрової спрямованості та її контролю. Величина педагогічних дій (кількість навчального часу) була диференційована за темпами розвитку:

- високий темп – щорічний приріст у розвитку фізичної здібності складає понад 20% при достовірній наявності сенситивного періоду розвитку фізичної здібності, що допускає нормування тренувальних процесів у межах 15 – 25% навчального часу;
- середній темп – щорічний приріст складає до 20%, що дозволяє відводити у навчальному році 10-15% часу на цілеспрямований розвиток фізичних здібностей;

- низький темп (від 0 і нижче) спостерігається в незначній кількості випадків вікового розвитку фізичних здібностей; тоді відводиться до 5% часу для підтримки вікового функціонування організму дитини.

Таким чином, розроблені нами план і програма педагогічних впливів (табл. 3), спрямованих на підвищення рівня фізичної підготовленості дітей молодшого шкільного віку, ґрунтуються на закономірностях вікового розвитку фізичних здібностей, які враховують чутливі періоди розвитку цих здібностей у віковому діапазоні 6, 7, 8 і 9 років.

Таблиця 3
Планування вибіркової величини фізичних навантажень (%) у навчальному році для дівчаток і хлопчиків

ПОКАЗНИКИ	ДІВЧАТКА				ХЛОПЧИКИ			
	ВІК				ВІК			
	6	7	8	9	6	7	8	9
Сила	15,0	25,0	15,0	20,0	15,0	25,0	10,0	15,0
Швидкісно-силова (стрибок угору)	20,0	5,0	15,0	10,0	15,0	10,0	15,0	10,0
Швидкісно-силова (стрибок у довжину)	10,0	10,0	15,0	15,0	10,0	10,0	10,0	15,0
Швидкість руху	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Частота рухів	10,0	25,0	10,0	-	10,0	20,0	10,0	-
Витривалість	20,0	10,0	10,0	10,0	15,0	10,0	10,0	10,0
Гнучкість	5,0	5,0	15,0	25,0	15,0	5,0	25,0	25,0
Спритність	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	15,0

Для удосконалення фізичної підготовки нами були підібрані і систематизовані фізичні вправи спортивно-ігрового характеру і розроблено системи їх використання для кожного віку.

До педагогічних умов, які дозволяють ефективно виховувати фізичні здібності у процесі навчальних занять відносяться також чітка регламентація навантажень і відпочинку, яка передбачає дотримання трьохосновних положень:

- при вихованні фізичних здібностей необхідно дотримуватися комплексності й послідовності виконання вправ вибіркового спрямування;
- фізичні вправи вибіркового спрямування мають виконуватися за відведений час, із певною інтенсивністю;
- між виконанням фізичних вправ установлюються інтервали відпочинку, які сприяють відновленню організму після навантажень.

Комплексність виконання фізичних вправ забезпечує рівень всебічної фізичної підготовленості, сприяє підвищенню позитивних емоцій.

Час виконання вправ вибіркового спрямування визначається тим, яку фізичну здібність необхідно розвивати у відповідності до навчального плану та завдань уроку.

Враховуючи той факт, що рівень фізичної підготовленості дітей, які проживають на території України, значною мірою визначається екологічними, економічними умовами (Б.М.Анимарін, 1983; І.А.Панін, А.І.Панін, 1996) та іншими чинниками, нами були проведені дослідження, спрямовані на визначення інформативності дев'яти тестів, які характеризують рівень розвитку фізичних здібностей, та розробку таблиць диференційованої оцінки фізичного розвитку і фізичної підготовленості дітей 6-9 років, що проживають у Центральному регіоні України.

Для цього використовувався метод кореляційного аналізу, який дозволив встановити ступінь взаємозалежності всіх показників фізичної підготовленості у дівчаток і хлопчиків 6-9-річного віку. Інформативність визначалася на основі сумарного показника кореляції одного тесту з іншими.

У результаті досліджень було виявлено, що найбільшу інформацію про фізичну підготовленість несуть п'ять тестів (табл. 4).

Ефективність розроблених педагогічних умов визначалася після проведення шестимісячного педагогічного експерименту на основі даних анкетування, педагогічного спостереження, оцінки рівня фізичної підготовленості дітей з експериментальних та контрольних класів.

Так, у 6-річному віці більшість дітей перейшли до категорій вище від середнього та високого рівня фізичної підготовленості: серед дівчаток - 63 і 24% відповідно, серед хлопчиків - 65 і 32% відповідно, що свідчить про значне зменшення кількості дітей з рівнем розвитку фізичних здібностей нижчим від середнього і збільшенням кількості дітей з вищим від середнього та високим рівнем.

Підвищення рівня фізичної підготовленості спостерігається і в наступних вікових групах дівчаток та хлопчиків. Так, наприклад, у 7-річному віці 15% дівчаток підвищили свій рівень фізичної підготовленості до вищого від середнього та високого рівнів, у 8 років - 21%, а в 9 років - 25%. Це відбулося за рахунок зменшення кількості учнів, які до експерименту входили до групи з рівнем фізичної підготовленості нижчим від середнього і середнього.

Досить чітко у дівчаток виявляється і загальна закономірність підвищення рухової активності у 7 років, що відзначено при вивченні сумарного показника темпу розвитку фізичних здібностей. Аналогічна закономірність притаманна і хлопчикам 7-річного віку.

У наступні роки значно зросла кількість хлопчиків з рівнем фізичної підготовленості вищим від середнього та високим.

Найбільшого ефекту досягнуто у 6-річному і 8-річному віці, коли хлопчики з рівнем підготовленості вищим від середнього та високим складають відповідно 27% і 23%.

Таблиця 4

Оцінка фізичної підготовленості
дітей 8-річного віку

№ п/п	Показники	Рівень підготовленості (бали)				
		Низький	Нижчий від середнього	Середній	Вищий від середнього	Високий
		1	2	3	4	5
Дівчатка						
1	Біг 30 м (с)	7,5-7,9	7,3-7,5	6,9-7,3	6,7-6,9	6,2-6,7
2	Біг 300 м (хв)	1,6-1,7	1,5-1,6	1,4-1,5	1,3-1,4	1,2-1,3
3	Біг 2х15 м (с)	9,3-9,7	9,1-9,3	8,7-9,1	8,5-8,7	8,0-8,5
4	Нахил уперед (см)	-7,7-(-2,9)	-2,9- (-0,5)	-0,5-4,3	4,3-6,7	6,7-11,5
5	Стрибок у довжину з місця (см)	90-100	100-110	110-120	120-130	130-140
Хлопчики						
1	Біг 30 м (с)	7,0-7,6	6,8-7,0	6,1-6,8	6,2-6,4	5,6-6,2
2	Біг 300 м (хв)	1,30-1,38	1,25-1,30	1,15- 1,25	1,11-1,15	1,02- 1,11
3	Біг 2х15 м (с)	8,8-9,3	8,5-8,8	8,05-8,5	7,8-8,05	7,3-7,8
4	Нахил уперед (см)	-10,1-(-5,3)	-5,3(-2,9)	-2,9-1,9	1,9-4,3	4,3-9,1
5	Стрибок у довжину з місця (см)	90-110	110-120	120-140	140-150	150-170

Виявлено, що спортивно-ігрова організація фізичної підготовки значно посилює позитивний вплив фізичних вправ на емоційний стан дітей молодшого шкільного віку. Під час експерименту спостерігалася стійка взаємодія між учнями однієї команди. Ігрові вправи з предметами дітям подобаються більше, ніж без предметів.

У процесі педагогічного спостереження виявлено, що розроблені правила і вимоги до учнів дисциплінують їх, підвищують емоційний стан, а послідовне подолання ними перешкод при виконанні ігрових вправ сприяє мобілізації вольових здібностей.

У п'ятому розділі "Аналіз і узагальнення результатів дослідження" представлено три групи результатів, одержаних під час дослідження. Ці результати підтверджують і розширюють наукові уявлення щодо проблем ігрового спрямування фізичної підготовки дітей молодшого шкільного віку.

Підтверджено, що теоретична концепція розробки планування фізичних навантажень у фізичному вихованні дітей молодшого шкільного

віку ґрунтується на знаннях сенситивних періодів розвитку фізичних здібностей та їх гетерохронності.

Доповнено наявні наукові розробки щодо організації навчальних занять з фізичної підготовки, які проводяться з використанням ігрового та змагального методів.

Вперше визначено вікові особливості формування структури фізичної підготовленості та розвиток основних її компонентів. Виявлено педагогічні умови комплексної ігрової організації фізичної підготовки та експериментально перевірено їх ефективність. Розроблено диференційовані таблиці індивідуальної оцінки фізичних можливостей дітей молодшого шкільного віку.

ВИСНОВКИ

1. Аналіз науково-методичної літератури виявив, що рівень фізичної підготовленості, основними компонентами якої є сила, швидкість, витривалість, спритність і гнучкість, значною мірою визначає стан фізичного і психічного здоров'я дітей.

Визначено, що при розробці системи фізичної підготовки дітей молодшого шкільного віку на зміст і структуру педагогічної дії значно впливають клімато-географічні, екологічні, економічні, соціальні і біологічні чинники. Цей факт підтверджується дослідженнями, проведеними у різних регіонах України та в різних країнах світу.

2. Педагогічні умови організації фізичної підготовки дітей ґрунтуються на використанні таких взаємопов'язаних положень: планування засобів та методів, форм та методів організації учбових занять, контролю та корекції фізичних навантажень та загального педагогічного впливу, спрямованих на виховання фізичних здібностей, у відповідності до вікових особливостей організму, що росте; у процесі проведення уроків фізичної культури. Забезпечення педагогічних умов, які обумовлюють планувальні засоби і методи фізичної підготовленості з урахуванням вивчення динаміки формування структури фізичної підготовки дітей 6-9-річного віку.

3. Установлено, що вікове формування структури фізичної підготовленості дітей молодшого шкільного віку, як дівчаток, так і хлопчиків, визначається трьома – чотирма ортогональними фактами, сума впливу яких складає 70 – 80 %.

У віковій структурі чітко простежується залежність показників фізичної підготовленості як біологічного (фізичний розвиток), так і педагогічних засобів, спрямованих на виховання фізичних здібностей.

Як правило, у генеральній фактор (перший) входять показники, які характеризують фізичні здібності з сумою впливу 26% - 30% від загальної суми дисперсії вибірки.

Результати факторного аналізу підготовленості дали можливість вивчити вікову динаміку і взаємозв'язок компонентів, які визначали формування фізичної підготовленості, а також узагальнити основний напрям у плануванні засобів фізичної підготовки у процесі вибіркового виховання фізичних здібностей.

4. Конкретизація педагогічних впливів у фізичній підготовці дітей 6-9-річного віку ґрунтується на основі визначення вікової динаміки розвитку основних компонентів, темпів їх річного розвитку та наявності сенситивних періодів.

Установлено, що темп щорічного розвитку фізичних здібностей у дітей молодшого шкільного віку у певному віковому періоді досягає $\approx 50\%$, що значною мірою відображає особливості вікового розвитку організму.

Розвиток фізичних здібностей характеризується гетерохронністю, наявністю сенситивних періодів, а їх загальна активність у розвитку має хвилюподібний характер із значним зменшенням темпів розвитку як у дівчаток, так і у хлопчиків у 7-річному віці.

5. При плануванні величин педагогічного впливу, вибірково спрямованого на виховання фізичних здібностей, була застосована така стратегія диференціації темпів їх розвитку:

- високий темп передбачає щорічний приріст у розвитку фізичних здібностей складає більше 20% при достовірній наявності сенситивного періоду, що дає можливість нормувати педагогічний вплив у межах 15 – 20% навчального часу;
- середній темп – щорічний приріст складає до 20%, що вимагає у навчальному році 10 – 15% часу, відведеного на цілеспрямоване виховання фізичних здібностей;
- низький темп (від 0 і нижче), що спостерігається в незначній кількості випадків вікового розвитку фізичних здібностей і на який відводиться до 5% часу, спрямованого на підтримку його вікового функціонування організму дитини.

На цій основі розроблено програму педагогічних дій, спрямованих на вибірконе виховання фізичних здібностей у фізичній підготовці дітей 6-9-річного віку.

6. Організація фізичної підготовки здійснювалась з використанням ігрової форми, яка розглядається як педагогічний процес виховання фізичних здібностей із застосуванням ігрових вправ, що виконуються у процесі змагань між командами класу.

Особливістю методики виконання вправ у процесі ігрового спрямування фізичної підготовки є суворе регламентація величини навантаження та часу відпочинку між виконанням ігрових вправ.

Відповідно до цієї форми організації систематизовано ігрові вправи вибіркового впливу залежно від віку учнів і програмового

матеріалу з фізичної культури, що дало можливість використовувати споріднений метод навчання рухів і виховувати фізичні здібності.

7. Для контролю та диференційованої оцінки педагогічних дій розроблено оцінювальні таблиці ($\bar{X} \pm 2\delta$), які дали можливість виявити фізичну підготовленість дітей молодшого шкільного віку за п'ятьма рівнями: високим, вищим за середній, середнім, нижчим за середній і низьким.

До змісту оцінювальних таблиць увійшли п'ять показників фізичної підготовки, інформаційна значимість яких визначена із застосуванням кореляційного аналізу.

Ефективність педагогічних дій оцінювалася на основі тестування педагогічних спостережень, бесід, що дозволило комплексно оцінити ефективність педагогічних умов, спрямованих на підвищення рівня фізичних здібностей і особистісних якостей дітей.

8. Порівняльний аналіз результатів апробації даних контрольних і експериментальних класів свідчить про збільшення кількості учнів експериментальних класів з вищим за середній і високим рівнем фізичної підготовки до 25-30%.

9. Доведено ефективність розробленого комплексу педагогічних умов (планування, організація, методика, засоби, контроль) проведення ігрових занять, які спрямовані на підвищення рівня фізичної підготовленості дітей молодшого шкільного віку. Проведений експеримент підтвердив доцільність використання ігрової форми в організації фізичної підготовки. Це дозволяє рекомендувати її у процесі занять з фізичної підготовки дітей молодшого шкільного віку на уроках фізичної культури та у позакласних заняттях.

Список опублікованих праць за темою дисертації

1. Сембрат С.В. Формування структури фізичної підготовленості дітей 6 – 7 річного віку // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: Зб. наук. пр. / За ред. С.С. Єрмакова. – Х., 2002. – №16. – С. 71-77.
2. Сембрат С.В. Педагогічний контроль та індивідуальна оцінка фізичної підготовленості дітей молодшого шкільного віку 6-9 років, які проживають у Центральному регіоні України // Физическое воспитание студентов творческих специальностей: Сб. науч. тр. / Под ред. С.С.Ермакова. – Х., 2002. – № 6. – С.71- 82.
3. Сембрат С.В. Технологічні основи вдосконалення системи фізичної підготовки дітей та молоді, які проживають в різних регіонах світу // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: Зб. наук. пр. / За ред. С.С. Єрмакова. – Х., 2002. – № 10. – С. 75-81

БІБЛІОТЕКА

Університету
Львівського
національного університету
імені Івана Франка

4. Сембрат С.В. Формування структури фізичної підготовленості дітей 8 – 9-річного віку // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: Зб. наук. пр. / За ред. С.С. Єрмакова. – Х., 2002. - №6. – С. 57 – 63.
5. Сембрат С.В. Особливості удосконалення системи фізичної підготовленості дітей молодшого шкільного віку в сучасних умовах // Фізична культура, спорт та здоров'я нації – нова епоха, нова генерація: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. – Миколаїв, 2002. – С. 103 – 106.

Анотація

Сембрат С.В. Ігрове спрямування фізичної підготовки дітей молодшого шкільного віку. Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата наук з фізичного виховання та спорту за спеціальністю 24.00.02 – Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення. - Львівський державний інститут фізичної культури, Львів, 2003.

Дисертація присвячена проблемі удосконалення системи фізичної підготовки дітей молодшого шкільного віку.

Об'єкт дослідження – фізичне виховання дітей молодшого шкільного віку.

Предмет дослідження – ігрове спрямування фізичної підготовки дітей молодшого шкільного віку.

Мета дослідження – зміст фізичної підготовки дітей молодшого шкільного віку.

Виявлено, що рівень фізичної підготовленості дітей молодшого шкільного віку залежить від клімато-географічних та екологічних особливостей регіону.

Досліджуючи структуру фізичної підготовленості дітей молодшого шкільного віку, визначено основні чинники, що забезпечують спрямованість засобів і методів педагогічного впливу.

У всіх вікових групах показники фізичного розвитку знаходяться у взаємозв'язку з показниками сили та впливають на рівень фізичної підготовленості, що дозволяє визначити значення біологічного та педагогічного чинників фізичної підготовки дітей молодшого шкільного віку.

Результати аналізу факторної структури фізичної підготовленості та вивчення сенситивних періодів вікового розвитку фізичних здібностей дозволили розробити співвідношення засобів педагогічного впливу та спланувати як вибіркове, так і комплексне їх застосування.

Для корекції фізичних навантажень та загального педагогічного впливу розроблено оціночні таблиці, які дозволили в комплексі за п'ятьма найбільш інформативними показниками здійснювати диференційовану оцінку рівня фізичної підготовленості дітей молодшого шкільного віку.

•

Ключові слова: фізична підготовка дітей молодшого шкільного віку, організація фізичної підготовки, контроль фізичної підготовленості, ігрове спрямування.

Сембрат С.В. Игровая направленность физической подготовки детей младшего школьного возраста. – Рукопись.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата наук по физическому воспитанию и спорту по специальности 24.00.02 – физическая культура, физическое воспитание разных групп населения. – Львовский государственный институт физической культуры, Львов, 2003.

Диссертация посвящена проблеме совершенствования системы физической подготовки детей младшего школьного возраста.

Объект исследования – физическое воспитание детей младшего школьного возраста.

Предмет исследования – игровая направленность физической подготовки детей младшего школьного возраста.

Цель исследования – содержание физической подготовки детей младшего школьного возраста.

Установлено, что на уровень физической подготовленности оказывают существенные влияния как климато-географические, так и экологические особенности региона.

При исследовании структуры физической подготовленности детей младшего школьного возраста определены основные факторы, обеспечивающие направленность средств и методов педагогического воздействия.

В структуре физической подготовленности независимо от возраста и пола определены четыре основные факторы, исключение составляет факторная структура физической подготовленности девочек и мальчиков 9 лет, где выявлены три фактора.

Компоненты, которые определяют структуру физической подготовленности детей младшего школьного возраста, – физическое развитие и физические способности по данным результатов исследования оказывают влияние на уровень физической подготовленности от 70 – 80%.

Во всех возрастных группах показатели физического развития находятся во взаимосвязи с показателем силы и оказывают влияние на уровень физической подготовленности, что позволяет определить роль биологического и педагогического факторов в физической подготовке детей младшего школьного возраста.

С возрастом показатели физического развития оказывают влияние на уровень физической подготовленности, но значительное место принадлежит педагогическому воздействию, которое направлено на развитие физических способностей.

В соответствии с современными требованиями физического воспитания основное содержание педагогического воздействия включало:

разработку планирования средств и методов физической подготовки, форм и методов организации учебных занятий, контроля и коррекции физических нагрузок и общего педагогического воздействия.

Результаты анализа факторной структуры физической подготовленности и изучение сенситивных периодов возрастного развития физических способностей позволили разработать соотношение средств педагогического воздействия и спланировать как избирательное, так и комплексное их применение.

При организации учебных занятий по физической подготовке был использован игровой метод, который позволяет в значительной степени повысить работоспособность детей, их дисциплинированность и заинтересованность.

В соответствии с игровой направленностью занятий осуществлена систематизация игровых упражнений. В эксперименте определена их избирательная дозировка, время отдыха между выполнением упражнений, а также общая величина тренировочной нагрузки в учебных занятиях.

Для коррекции физических нагрузок и общего педагогического воздействия разработаны оценочные таблицы, позволяющие в комплексе по пяти наиболее информативным показателям осуществлять дифференцированную оценку уровня физической подготовленности детей младшего школьного возраста.

Ключевые слова: физическая подготовка детей младшего школьного возраста, организация физической подготовки, контроль физической подготовленности, игровая направленность.

Resume

Sembrat S.V. Physical Education through Play of the Primary School Age Children. - The Manuscript.

The dissertation for the Candidate Degree in Physical Education and Sports. Specialty - 24.00.02 - Physical Culture, Physical Training of Various Population Groups. - Lviv State Institute of Physical Culture, Lviv, 2003.

The thesis is devoted to the problem of the physical education system improvement for the primary school age children.

The author reveals that the level of the primary school age children's physical fitness depends on climate-geographic and ecological peculiarities of a definite region.

When studying the structure of the primary school age children physical fitness the general factors providing the pedagogical influence means and methods direction are defined.

The physical development data of all age groups are interrelated with the factors of powers and affect the physical fitness level that allows to outline the significance of biological and pedagogical issues of the primary school age children's physical education.

The results of the analysis of the physical fitness factorial structure and the study of sensitive periods of the physical abilities age development let the author to work out the ratio of pedagogical influence means and design their sampling and integrated application.

For physical loads and general pedagogical influence correction the author has worked out scoring tables that in complex with the five most informative tests realize the discriminative mark of the primary school age children's physical fitness level.

Key words: primary school children's physical education, physical education organization, physical fitness control.